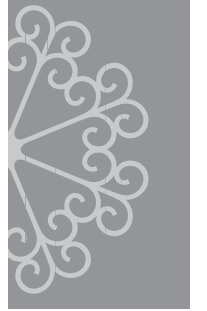

בית מדרש

284

בשבילי הפרשה

פרשת וארא תשע"ח

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	4:46
Brooklyn, NY	4:32
Chicago, IL	4:21
Johannesburg, S. Africa	6:46
Lakewood/Deal, NJ	4:34
London, UK	4:01
Los Angeles, CA	4:46
Manchester, UK	3:57
Monsey, NY	4:31
Montreal, Quebec	4:15
Toronto, Ontario	4:44
Yerushalayim	4:20
Zurich, Switzerland	4:40

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

וארא

מסירות נפש לקידוש השם

פסחים י"ג ע"ב מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם לכבשן האש נשאו ק"ו מצפרדעים ומה צפרדעים שאין מצווין על קידוש ה' כתיב בהו ובאו ועלו בביתך ובתנורך ובמשארתך וכו' אנו שמצווין על קדושת השם על אחת כמה וכמה. (וצ"ל צפרדעים לא היו מצווין ליכנס לתנורים ולכן אפשר ללמוד מהם, ואף שאמר ה' ועלו בתנורך מ"מ לא היה עליהם חיוב לעשות כן אלא כן התנבא משה שיעשו כן אבל לא צוה ה' כן לצפרדע. וכע"ז מבואר בפנים יפות. ובמהרי"ל דיסקין ת"י דכל צפרדע יחידי לא היה חייב ליכנס לתנור, וע"ש בסוף הספר. וכו' אר"ש פ"ד מתשובה ה"ד סוד"ה סוף דבר. וכו' לית חן כאן וכו' פנינים משלחן הגר"א שכן ת"י הגר"א לשא"גא בחיותו כבן תשע, והשא"גא הגביהו ונשקו על מצחו.

ובתוס' ד"ה מה ראו חנניה מישאל ועזריה, פ"ה מה ראו שלא דרשו וחי בהם ולא שימותו בהן. וקשה דהא בפרהסיא הוה ומסקינן בסנה' דלכ"ע בפרהסיא חייב למסור עצמו אפילו אמצוה קלה. ומפרש ר"ת דצלם זה שעשה נבוכדנצר לאו ע"ז הוה אלא אינדרטא שעשה לכבוד עצמו ולכן קאמר מה ראו וכו' ואתי נמי שפיר הא דאמרינן באלו נערות אלמלי נגדו לחנניה מישאל ועזריה פלחו לעלמא ואי ע"ז הוה ח"ו שהיו משתחוים לו ומיחו לשון פלחו לא אתי שפיר. ור"י מפרש מה ראו שלא ברחו וכו' עכ"ל.

ונמצא לפי תוס' דאף שלא היה להם חיוב מסירות נפש מ"מ מסור נפשם, וזה ללמדו מצפרדעים. ולכא' נראה דתוס' לשיטתם בע"ז ל"ז דגם במקום שאין חיוב יחרג ואל יעבור כגון בצינעא מ"מ רשות הוא הביאו ראייה מירושלמי דשביעית (פ"ד ה"ב) בר אבא בר זימרא (לפנינו זימרא) דא"ל אכול נבלות ואי לא קטילנא לך א"ל אי בעית למיקטל קטול דלא אכילנא, וא"כ לכא' ה"ה בפרהסיא במכוין להנאתו וזהו מה שלמדו ק"ו מצפרדע.

ובעיקר מה שלמדו מצפרדע יש לפרש, דהנה בפשוטו משמע דדין וחי בהם הוא חיוב על חולה להתרפאות ולא רק פטור וא"כ צ"ב אך נימא בפיקוח נפש הרשות בידו. וצ"ל משום מצות קידוש ה'. ונראה דכל זה פשיטא להו לחנניה מישאל ועזריה אלא דיש מקום לומר דלא חשיב מעשה קידוש השם אלא אם עושה מה שהוא מצווה לעשות מן התורה דזהו קידוש השם שעושה מצות השם אבל בלי צווי אולי אין זה בכלל קידוש השם. ולזה הביאו ראייה מצפרדע "ומה צפרדעים שאין מצווין על קידוש ה'" ומ"מ נכנסו אלמא דחשיב קידוש השם גם בלי צווי וכ"ש אנתנו אנשים דהוי בכלל קידוש השם, וכל שהוא בכלל קידוש השם הרי פשיטא דדוחה וחי בהם.

(ולדעת הרמב"ם צ"ל כמ"ש הנמוקי" סוף בן סורר דאפי' להאוסרים למסור נפש מ"מ אדם גדול והשעה צריכה מותר. וע"ש שהיו רובן טועים ולכן השעה צריכה. והרמב"ן ס"ל כדעת הרמב"ם ומזה הוכיח נגד דעת הבעה"מ מקדושין דף מ' דרב כהנא רצה ליהרג על ההוא מטרונתא אף שכוונתה היתה להנאת עצמה, ולפי הנמוקי" הרי ע"כ צ"ל דרמב"ן מודה דאדם חשוב מותר או חייב ליהרג, וצ"ל דמ"מ הביא הרמב"ן ראייה משם דלא מסתבר ליה לפרש דרב כהנא ורב צדוק שניהם היו בזמן שהודו צריכה לכן.)

דברי הותנתו

וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים (ויג)

רש"י: ציום על דבר ישראל ועל שליחותו אל פרעה.

ביאר מורנו הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל: מבואר שמלבד השליחות אל פרעה היתה שליחות גם אל בני ישראל. והיינו, דבני ישראל היו משועבדים למצרים הן בגופם והן ברוחם, לפיכך גם הגאולה היתה צריכה להיות הן בגשמיות והן

דברי הימים

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל היה מתייעץ בכל ענייני הישיבה עם מרן רשכבה"ג הגאון רבי אהרון לייב שטינמן זצוק"ל. באחד הוועדים הביע רה"י את התפעלותו ממרן הגרא"ל ואמר שהוא שמח מאוד שמצא איש כלבבו, אדם גדול וקדוש, פיקח גדול שמבין אותו ומבין את הישיבה ואת הדור.

כמים הפנים לפנים, מרן הגרא"ל זצוק"ל העריך את רבינו עד מאוד ואף הביע את התפעלותו מנקיות דעתו בכל פעולותיו להגדיל תורה ולהאדירה. מרן הגרא"ל שהקדיש את כל חייו ותורתו לזיכוי הרבים במסירות נפש מצא ברבינו איש כלבבו בהכירו את מסירות נפשו למרות מחלתו וחולשתו לגדל ולרומם את הישיבה, ואת טרחתו לטוס לחו"ל לשם כך.

פעם לאחר שהזדמן להם לטוס יחד, סיפרו בני ביתו של מרן הגרא"ל שבמשך כל הדרך הוא הביט ברבינו בהשתאות וכמעט לא הוריד

ברוחניות. וא"כ אפשר לבאר שהשליחות אל פרעה היתה לצורך הגאולה מהשעבוד הגופני, שפרעה היה בכוחו להוציאם מהשעבוד הגופני, אך לא היה בידו להוציאם מ"מ"ט שערי טומאה שהיו שקועים בהם. והשליחות לבני ישראל היתה על הגאולה הרוחנית, שיוציאו עצמם משערי טומאה ויכנסו לשערי קדושה.

והוסיף, בכל מקום מקובל הנוסח 'ציאת מצרים', כגון 'זכר ליציאת מצרים', ולכאורה צ"ב: דמלשון זו משמע שמצרים יצאו והיה צ"ל יציאה ממצרים? אך הביאור הוא שבני ישראל הוציאו את טומאת מצרים מעצמם, והיינו היציאה הרוחנית מ"מ"ט שערי טומאה, וזוהי עיקר ותכלית יציאת מצרים.

עיניו ממנו. פעם התבטא ואמר: "רבי נתן צבי הוא מגדולי מחזיקי התורה שבעולם, אם לא הגדול שבהם. אדם שבעצמו הוא תלמיד חכם ואדם גדול ומחמת ייסוריו הרבים הוא בבחינת נשמה בלי גוף, בכל זאת הוא מדר זיק הכל במסירות, לא בכוחות גוף, רק בכח נשמה. מי יודע אם בייסוריו הוא מחזיק את כל הדור".

ידוע גדרו של מרן הגרא"ל שלא להספיד גם כשדיבר בהספדים דיבר על חיזוק וכד' ולא על הנפטר. אך בהלוויית רבינו יצא מגדרו והגדירו כ"נפש נקי וצדיק". גם בדרכו הלוויה דיבר הרבה על היות רבינו "זן ונקי".

הגאון רבי גדליה פינקל שליט"א, אחי רבי נון רה"י זצ"ל, שלח לשאול את מרן הגרא"ל אילו נקודות יש להדגיש בהספד על רבינו זצ"ל בעיר הולדתם שיקגו. ענה הגרא"ל שיש להדגיש שעבד את קונו במסירות בלי כוחות עד שראו שאינו פועל מכח הגוף ונראה היה שפנים חדשות באו לכאן. ועוד, שפעל למען תלמידיו כאילו היו בניו שלו.

ע"פ 'בכל נפשך'

Special Mazel tov to editor-in-chief Uri Stern upon the birth of a baby boy!

יהי רצון שתזכו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו בזמנו וירורו רב נחת ושמוחת כל הימים!

דברי הספד שנשאו בהיכל הישיבה אחר הסתלקות מרן הגאון רבי אהרן יהודה ליב שטינמן זצוק"ל

גרעין שחייב להצמיח אצל המקבל עוד כיוצא בו, עולם חסד יבנה. עצם מציאות הצדיק זה משפיע משמים עוד חסד, והרשע שאינו מעביר החסד אלא לוקח הכל לעצמו מונע עוד חסד משמים. לכן הגמ' שם קוראת לרשיעי גנבי אף שיש הרבה סוגי רשעות, אלא זה שלוקח לעצמו מונע טובה נוספת משמים. ואאמו"ר זצ"ל פירש דסומא, עני, ומי שאין לו בנים חשובים כמת כי מהות האדם היא כח הנתינה ואלו חסר להם כח הנתינה.

עלינו ללמוד מה זה מושגים של תורה בטהר תה, בהתמדה עצומה, בפשטות תהומית, מה זה נקיות במידות, לעצמו לא לגעת באצבע קטנה בקנאה תאוה כבוד, אבל לאחרים לדעת בחכמה עצומה צורך כל אחד. וכבר אמר מרן הגרי"ש אלי שייב זצוק"ל בפטירת מרן הרב שך זצוק"ל לדעתי רק ר' אהרן לייב יכול להנהיג הדור כי לא קיים עוד כזו נקיות, ונקיות זה דרגא ברוה"ק.

אנו מבקשים מחילה על הדיבור ועל השתיקה ועל קטנות המוחין, שימליץ טוב עלינו ברוב טובו, וחרפת עמו יסיר שנוכל להתרומם ולהתער לות מעל כל הבלי הבלים שממלאים כל חללו של עולם. סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם.

לנו השגה כלל בבתי גוואי, אני לא יודע אם היה מאתיים שנה כזה פרישות שהקב"ה שתל בדורנו מתנה כזו. כמדומה שהיה מיחידי מנהיגי הדורות, שכמה שהיה ראשו בשמים ירד לנבכי הנפש של דורנו ונהירין לו שבילי דארעא.

אבל אנו לעצמינו צריכים חשבון הנפש, הדור מפורק לפירורים. רק עכשיו אנו קולטים כמה עולם השקר חודר בכל תנועה שלנו, יושב בשרים ישחק ה' ילעג למו. די לנו בצרות ואסונות, המחלות והטרטיות האימות הרבות המתרגשות עלינו לאחרונה, וכעת בערב שבת הלך לעולמו אחד מחשובי הישיבה הר"ר דוד ברניג, מהדמויות המופלאות, ספר מוסר מדהים של תעצומות נפש והתמדה בגבורה בייסורים נוראים, ה' ירחם שיאמר לצרותינו די. ידאגו כל החבורה, זה פחד, והוא רחום יכפר.

איתא בסוף מסכת סנהדרין 'צדיק בא לעולם טובה באה לעולם, צדיק נאבד חרון אף בא לער לם, רשע בא לעולם חרון אף בא לעולם, שנאמר צדיק אבד ואין איש שם על לב אנשי חסד נא ספים'. מדוע החרון אף מגיע מיד עם בא הרשע לעולם הרי לא עשה עדיין כלום, אלא ידוע יסודו של ה'פחד יצחק' שחסד אינו רק מעשה אלא

יראתי בפצותי שיח, זה פחד לעמוד כאן, זה יותר מבושה להתיימר לדבר על המאור הגדול בקנה מידה כזה. אנו כאזובי הקיר, אבל להתעצל גם אסור. ברור שכל דיבור, ודאי לא שלי, לא יגיע לשתיקה. כח הדיבור ודאי לא יקיף את כח השתיקה. הרי גזר עלינו בחייו, ואף כי במותו, לשתוק ולהבליג. ואף לולא צוואתו לא יכיל הדיבור את הספידו, ובפרט שהיה סמל השתיקה וההבלגה, 'יידום אהרן', ולא כאן המקום והזמן לגילוי האמת, ולו דומיה תהילה כי גדול מרבן שמו, ודיבור חסר תוכן ומיותר ודאי גרוע משתיקה. אבל אנוסים אנו עפ"י הדיבור לשתוק ומאיך לדבר, ויראתי מלהכניס ראשי בין ההרים, ע"כ כל דברי רק לומר שאין השתיקה מחמת זלזול ח"ו, אלא השתיקה שלנו רועמת וכואבת, וכל המוסיף גורע ונקוה שיהא מעמד זה לכבודו ולנחת רוחו ובעי קר כרצונו.

והחי יתן אל לבו, זה ודאי שצריך להתעורר, יתומים היינו ואין אב, אבדנו אבא ומנהיג לכלל ובפרטיות לישיבה בגשמיות ורוחניות, ולכל אחד בפרט. אנו כספינה שאבדה קברניטה. בחייו לא רבים השכילו לעמוד עד היכן זרח אורו, להנהיג כזה דור עיקש ופתלתל זה לא פשוט בכלל. אין

דברי הספד שנשאו בהיכל הישיבה אחר הסתלקות מרן הגאון רבי אהרן יהודה ליב שטינמן זצוק"ל

לא להתגאות, ועל כולנה תורה ומידות טובות עם קדושה וטהרה, שמירת העיניים. היה צריך לראות תיקון לבגדים צנועים והוא לא רצה לראות. אמרו לו שמרן הרב וואזנר זצוק"ל הסתכל, הוא אמר: הוא רב, הוא חייב, אני לא רב אני לא חייב. כזו קדושה ומידות, זה היה באותו אדם גדול וכל אחד יכול לקבל חיזוק לעצמו.

אני רוצה לומר שאבא זצ"ל היה מגדולי וצדיקי הדור, הוא לא הכיר כל כך את מרן זצוק"ל בשרים עברו, אבל מאז שהכירו וזכה לראותו אמר לי תמיד: זה ההנהגה! "קסם על שפתי מלך" זה המלך! איך שאבא התבטל אליו, לא יאומן.

זכיתי באחת ההזדמנויות להיות אצלו, ביקש שאוציא מארון הספרים את הירושלמי ואקרא במסכת דמאי את הסיפור עם רבי פנחס בן יאיר שהלך לבית הועד, הוה נהר גינאי שהתגבר ואמר לו: אני לא יכול ללכת לבית ועד, חלק ליה, אמרו לו תלמידיו רבי יכולין אנו למעבר, אמר להם מי שיודע בעצמו ולא ציער יהודי מעולם יכול ואם לא יעבור. רצה שאקרא את זה ואומר את זה כחיזוק, כמה דאג שהתורה עם מידות תהיה יחד.

כמה זכה אותו קדוש וצדיק שיתכבד כבוד שמים ובמותו כמה קידוש ד', כמה תפילות וכבר היה כמה פעמים על ערש דוי וחזר הבי תה והמשיך לתפקד ובסוף נפטר במיתת נשיקה. מכל קצוות הארץ באו להלווייה איזה קידוש ד', כל עולם הישיבות כל החסידים והספרדים באו כולם כשמרגישים קשר נפשי לאותו קדוש ואני שים שאינם שומרי תורה ומצוות עמדו המומים, מאות אנשים הולכים ברגל עשרות ק"מ ללוות זקן בן מאה וארבע, עם הצוואה שפוצצה את כולם, מאה שנה עבד את ד' עבודה אמיתית כזה קידוש ד' גדול.

מה שראינו שהוא שמרן ראש הישיבה כל הזמן חי את הדין לעתיד לבוא והיתה זו תופעת פלא חי אימת הדין לא הנאה מאוכל לא ממון לא כבוד ועליז ושמח, הוא היה חושב כל הזמן שאלו אותו, מה חושב פעם אמר שש מצוות תמידיות אבל אמר בדרך כלל שחושב מה יענה ליום הדין, כל החיים חיך, התכונן וחשב על מנת לתקן עצמו.

בטח הוא ימליץ יושר עלינו. כל כך ביקש עלינו בחייו שימליץ יושר על כולנו. שהקבה ישמור עלינו ונזכה לראות בנחמתן של ישראל במהרה.

הרמב"ם כותב שתלמיד חכם ניכר במאכלו, לא כול בצורה עדינה ומכובדת יותר, זה דבר שכל אחד יכול ליישם בדרגה שלו. זה עבודה מאוד רצויה, לזכור את הקב"ה תוך כדי האכילה בלי מוד משנה, ולשאוף שהברכה תהיה טעימה לא פחות מהאוכל.

האדם הקדוש הזה היה תורה תפילה וגמ"ח, הכל יחדיו. מאז שהוא התחיל להנהיג ענה רבבות תשובות לכלל ולפרט, ובאיזו פקחות כל מה שענה. תמיד אמר לא לזרוק תלמידים מהישיבה. הגיע אליו פעם משגיח אחד וסיפר לו על בחור שעשה מעשים חמורים ואי אפשר להשאיר אותו בישיבה. מרן ראש הישיבה זצוק"ל שמע ואמר באמת אין ברירה, צריך לזרוק את הבחור. הלה כבר הרגיש טוב... שהוא היה בדלת כבר, לפתע שאל אותו מרן זצוק"ל: מה שם אמו של אותו בחור? אמר המשגיח אני לא יודע. אמר לו מרן: אתה זורק בחור מהישיבה לפני שהתפללת עליו?! קודם כל תשקיע תפילות ותחנונים, תבכה עליו, אחר כך תזרוק אותו.

על כל אחד הוא התפלל מכל הלב. על כל צעד ושעל היתה לו מסירות עצומה, הן לציבור והן על כל יחיד, וכמה דאג לכולם. הוא היה אבי הבחור רים ואבי האברכים. אי אפשר לתאר מה שדאג לאברכים שיוכלו לשרוד ולהצליח הלאה, הכל עשה למענם והסתיר עצמו. כל כך הרבה מליגנים עברו אצלו ופרוטה לעצמו לא לקח, איזה נקיון כפיים. דאג לכולם ולא נשא פנים לעשירים, כמה דרש מהם שיתנו, "מה אתם צריכים כסף, תנו לאברכים" אמר להם. זה היה בנפשו, הוא דאג גם לילדים.

כמה הוא שמר על בני הישיבות, הוא הכי שמר ולחם על הגיוס. אני אומר לכם, לא היה לוחם יותר גדול נגד הגיוס ממנו! וכל ישיבה שהוא שם יד יש שם הצלחה. בכלל, כל אומללי החיים שאין לנו השגה באו לשולחנו, המקרים הכי קשים, והוא בחכמה ותבונה יותר מוסתר מנגלה, כמה הציל בחורים ואברכים, וכל הישיבות שלו תורה ויראת שמים בוער שם, והוא לא לקח לעצמו כלום, לא כסף ולא כבוד. בלתי לד' לבדו פשוטו כמשמעו.

עלינו ללמוד מדרכיו שצריך ללמוד גם כשלא קל, ולזכור את הקב"ה תמיד. לרחם על הבריות,

מי יכול להספיד את רבינו הקדוש זצוק"ל? אבל עלינו להתבונן ולהתחזק יחד על אותה תרפה נדירה שהיתה לנו בדור, גדלות בתורה וכל מה שהתורה מחייבת ודורשת, כל מה שספרי הדין סידות תובעים מהאדם, התגלמו באוצר הזה. מה שהגאון דרש ומה שהבעש"ט דרש, מה שזעקו כל הבעלי מוסר כל השנים, הכל ראו באדם הקדוש הזה.

יגיעת התורה, תפילה, התבטלות, לא כסף, לא הנאות, רק התבטלות והסתגפות בגוף קטן כזה כמה קדושה שכנה. וכשר התורה מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א אומר ששבעים שנה שהכיר אותו לא הסיח דעת מהקב"ה, מאן גברא רבא דקא מסהיד עליה.

יש דברים שקשה לחשוב ללמוד ממנו, אל תנסו לא ליהנות מהעולם הזה שום הנאה ולהיות הכי עליז ושמח, כל החיים עבר בעליזות ושמחה. אבל ראשית עלינו לדעת שהוא היה עמוד הער לם. חז"ל אומרים (חולין פט). אין העולם מתקיים אלא על מי שבוים עצמו בשעת מריבה שנאמר תולה ארץ על בלימה, מי כמוהו ידע לשתוק, כוח השתיקה, יותר שתק מאשר דיבר. אמורא אחר אומר, אין העולם מתקיים אלא על מי שמשים עצמו כמי שאינו שנאמר ומתחת זרועות עולם, רש"י מפרש מי שנדרס תחת הכל מתחת זרועות עולם, זה היה לנו דוגמא חיה בחייו ובמותו בצ"ו וואתו כמי שאינו לגמרי, כזה כוח גדול, העבודה שלנו לקחת את הדברים להתבונן.

ידוע מתשובות הגאונים שרב נפטר כל אחד קיבל הנהגה. מרן זצוק"ל כל כך הרבה הסתגף, לומר לכם לא ליהנות מהאוכל, זה לא בדרגא שלנו, אבל את הברכה בכוונה לפחות, קצת לער צור בברכה ולא לחטוף את המלים. אנחנו רחר קים מדרגותיו של רבנו, אבל צריך זכויות, וכל אחד איפה שהוא אווז שם להתחזק.

יש סגולה גדולה נוספת, אני לא אומר לעשות תענית הרב"ד, אבל אתה אוכל ואתה רוצה להמשיך, תעצור רגע, תלמד משנה אחת כדי שהאכילה לא תהיה זבחי מתים. כמה זמן לוקח משנה, אולי דקה וחצי. תירגע קצת מתאוות האכילה, ואז תמשיך לאכול. זה קצת שייכות לפי רישות מהנאות העולם הזה. ושוב, כמו שאמרנו, לעצור בברכה, תודה להקב"ה שנתן לך לאכול.

Benefits of Bizyonos

Harav Hagaon Nissan Kaplan Shlita

On the *passuk*: וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וַיֹּצִיחֵם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעֲוֹה: רַשִׁי comments: צוּם עָלֶיךָ לְחַלּוֹק לוֹ כְבוֹד בְּדַבְרֵיהֶם: מֶלֶךְ מִצְרַיִם

Why did Hakadosh Baruch Hu instruct Moshe and Aharon to accord honor to Pharaoh?

Rav Chaim Shmuelevitz explains that a person has to be careful to give honor to royalty, regardless of whether the king is deserving of punishment or not.

The Chasam Sofer gives a fascinating answer. The reason Hashem instructed Moshe and Aharon to accord honor to Pharaoh and not to belittle him, he says, is that Hashem didn't want Pharaoh's sins to be atoned for through his being degraded, for then he would not deserve the *makkos*.

If this is true regarding Pharaoh, *kal v'chomer* for a person who is not Pharaoh! When a person has *bizyonos*, it's a *kapparah* for his transgressions, after which he no longer deserves punishment.

I know a Yid who was sitting by the doctor, and the doctor told him that his wife was very, very sick. This Yid davened to Hashem, "Hashem give me *bizyonos*, but I want my wife to live."

That minute, someone came and caused him terrible shame; the whole world was talking about the *bizyonos*. But his wife is *baruch Hashem* alive.

There's a famous *mashal* that I heard it from a *chashuveh* Yid. When Napoleon was fighting against Russia, he and one of his generals disguised themselves and walked into a pub to eavesdrop on the Russian peasants there. When they heard the peasants discussing how the Russian army lost here and the Russian army lost there, they were delighted, thinking that if the morale of the Russian people was so low, Napoleon's army would certainly win the war.

But then, they heard one peasant say to another, "Those two fellows sitting there – don't they look like Napoleon and his general?"

Napoleon and his general knew it was only a matter of minutes until they'd be apprehended. Thinking quickly, the general poured a cup of wine on himself. Then, he pretended that Napoleon had poured it on him, and he started to scream at Napoleon: "Why weren't you careful?" He then began beating Napoleon up and throwing him on the floor.

"This can't be Napoleon," the peasants told each other. "His people would never treat him that way."

Napoleon and his general made it out of the pub safely, after which the general apologized to Napoleon for having attacked him. "I'm sorry for humiliating you," he said, "but I had no choice."

"You're sorry?" Napoleon exclaimed. "Why are you sorry? That humiliation saved my life! I'm planning to make you the top general in the army!"

It is said that a rebbe once made a big *seudas hodaah*. "What happened?" people inquired. "We haven't heard of any miracle that happened to you."

"I had such *bizyonos* today," he replied, "and I have a *kabbalah* from my rebbeim that if there's a *gezeirah* on a person and he experiences *bizyonos*, the *bizyonos* are instead of the *gezeirah*. I realized that today I was saved from something, and that's why I'm celebrating."

Bizyonos save us; *bizyonos* and *tzaar* are a *kapparah* – so much so, that when Hashem wanted to give Pharaoh *makkos*, he cautioned Moshe and Aharon not to cause Pharaoh any *bizyonos*.

I once heard from a *gadol* that when a person accepts *bizyonos* with love, the *kapparah* he receives is many times greater, just as when a person accepts *yissurim* with love the *kapparah* is many times greater.

Another Person's Success is Not Your Loss

A number of *pesukim* later, the Torah tells us:

הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם והוציא את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם. הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים. הוא משה ואהרן.

Commenting on the seeming repetition of the names of Moshe and Aharon, Rashi comments: יש מקומות שמקדים אהרן למשה ויש מקומות: שמקדים משה לאהרן לומר לך ששקולין כאחד.

Why does the *passuk* say first *והוציא* and then *ואהרן*? The *meforshim* explain that the Moshe's role was that of the *motzi umachnis* – the leader – and Aharon's role was that of the speaker. Therefore, the Torah interchanges the two roles. When discussing the leadership role, it places Aharon first, and when the Torah is discussing the speaking role, it places Moshe first, to teach us that they were equal.

But how can we say that they were equal? Doesn't the Torah itself tell us: *ולא קם נביא עוד בישראל כמשה*?

The *meforshim* explain that because Aharon rejoiced when his younger brother, Moshe, was given the leadership role – as the *passuk* says: *והוא וְשֹׁמֵחַ בְּלִבּוֹ* – he was uplifted to the level that he became equal to Moshe Rabbeinu.

The message to us is that when we see a person who's more successful than we are, even if he's younger, we should be happy for him! When a person is happy for someone else, he reaches a higher *madreigah*.

Sometimes, we think that if another person is more successful than we are, it detracts from us and comes at our expense. But the truth is that no one can take away what rightfully belongs to someone else: אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. The *Chovos Halevavos* says, in *Shaar Habitachon*, that a person cannot prevent the good destined for his friend from reaching him, nor can he give his friend anything that was not destined for him.

Every person receives what he deserves. If a person feels that he's missing something, or that people are looking down on him, he should be happy, and realize that the *tzaar* he is experiencing is instead of something else.

Why Wine?

The parashah begins with Hakadosh Baruch Hu telling Moshe Rabbeinu the four *leshonos* of *geulah*, in the *pesukim*:

לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלת אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים. ולקחתי אתכם לי לעם...

Rashi, at the beginning of Arvei Pesachim, notes that the four cups of wine that we drink at the Seder correspond to the four *leshonos* of *geulah*, and the fifth cup, which we call *kos shel Eliyahu*, corresponds to the fifth

lashon, והבאתי, which will happen *le'asid lavo*, when Moshiach comes.

Why do we specifically use wine to symbolize the four *leshonos* of *geulah*? Klal Yisrael are also compared to apples and to nuts, so why don't we eat those at the Seder?

I heard from my rebbi, Rav Shlomo Zalman Auerbach, that the reason we specifically drink wine at the Seder is that wine has a unique property that the more you drink, the more you want. All other foods, a person can eat only a certain amount, and eventually, he becomes too full to eat more. If a person likes pizza, for instance, there's only so much pizza he can eat. After two pies, or three pies, he has to stop. If a person likes sushi, he'll eat five rolls, or six rolls, but then he won't be able to put any more into his mouth. A person who likes chocolate won't be able to eat more than two bars. But a drunkard will never stop wanting wine.

Kirvas Hashem works the same way. When you experience it, you don't become full; on the contrary, you want more: *אם תשמע בישן תשמע בחדש*. When a person learns he wants to learn more. As long as he hasn't opened a *sefer*, it's hard for him to go learn, but when he starts to learn he wants to learn more and more. Similarly, a person who davens as though he really needs it feels an urge to daven more and more, while a person who davens *Minchah* for two minutes will have a really hard time davening.

The closer you become to Hashem, the more *kirvas Hashem* you'll want. When Moshiach will come and the world will be full of Torah, we'll want more *kedushah*, we'll want to be closer to Hashem. The *geulah* is compared to wine in the sense that the more you have, the more you want.

There is another way in which the *geulah* is similar to wine. To produce wine, you take good grapes and spoil them and crush them. After that process, they become wine – and the longer you leave it, the better it becomes.

Sometimes in life a person has to suffer, but in the end he benefits from it. This is the way of Yiddishkeit. We needed to go to Mitzrayim to produce Klal Yisrael. Eisav didn't go to Mitzrayim, but he didn't produce a Klal Yisrael. We suffered in Mitzrayim, but in the end we came out as Klal Yisrael. We don't understand why it has to be like that, and we don't understand why so many people had to die in Mitzrayim, but we do know that it made us better.

Wine becomes good after much crushing and effort and souring. Similarly, after all the suffering, the *geulah* comes.

From these *parashiyos*, we have to learn that the way of Yiddishkeit and the path of growth is that not everything is always sweet and nice. Sometimes, we suffer, but in the end the *yeshuah* comes. While we're experiencing the *yissurim*, we have to view them as the process that makes the wine, the process that brings the *geulah*. We should be *zocheh*, with Hashem's help, to *ולקחתי*, *וגאלתי*, *והצלת*, *והוצאתי*, and to see Moshiach's arrival speedily.